

Legfontosabb, mit Alexandertől tanulhatunk: módszerre. Van ebben bizonyos drámaiság, a mely megkapja az elmét. Egészében tárgyalni a kérdéseket s látni a valóságot, nehéz út, de erre kell törekednünk. Akkor meggyőződésünk meggyőző, átható erejű, világos, a mint Alexander fejtegetése hat az igazság erejével.

Kristóf György.

A spanyol Heine.

(Gustavo A. Becquer „Dalai és válogatott meséi“. Fordította: Kőrösi Albin. Budapest, 1902. Szerző tulajdona. 12° 169. l. Ára 3 korona.)

Az „El Español“ című madridi napi lapban (1902 febr. 26., II. kiadás) nagy betűkkel díszelleg ez a név: Kőrösi Albin. Az alatta álló cikkben elpanaszolja a szerző, I. L. Estelrich, hogy az irodalmi tanulmányoknak egyetlen egy része sincsen annyira elhanyagolva a spanyoloknál, mint saját irodalmuk kapcsolatáé más irodalmakkal. Elmondja, hogy e tekintetben az idegeneknek sokkalta nagyobb érde-meik vannak, mint a kiket első sorban illetne, a spanyoloknak. Schlegel és Grillparzer, Böhl és Faber, Grimm és Wolf, újabban Fastenrath hangzatos nevek a spanyol irodalom külföldi térfoglalásának történe-tében. Nálunk Győry Vilmos jeleskedett spanyol fordításaival. Újabban hozzája csatlakozott egy piarista tanár, Kőrösi Albin, a madridi spanyol akadémia levelező tagja. Szó szerint igaz, a mit Estelrich mond: „el señor Kőrösi Albin ha puesto su actividad al servicio de nuestra literatura moderna para divulgarla en su patria, y se hace, por tanto, acreedor à nuestro agradecimiento“. Vagyis: Kőrösi Albin úr a mi modern irodalmunk ismertetésének szolgálatába helyezte a maga tevé-kenységét, hogy azt hazájában elterjeszsze s ezért hálánkra igényt tarthat. A hálában nem fukarkodtak a spanyolok; ünnepelték Kőrösit s lelkesedve emlegették fáradatlan munkásságát. Igazán méltatni azon-ban nem tudják, mert nem ismerik nyelvünket. Legfőlebb a tulajdon-nevek nyújtottak nekik némi útbaigazítást.

Kőrösinek spanyol irodalmi munkássága eddig a címűl írt kötettel hét kötetre rüg: „A XIX. század spanyol költői“, „A spanyol költészet gyöngyei“, „Isten a legjobb tanú“, „Az apja fia“, „Idill“, „Spanyol téli esték“ és a fenti munka: mind megannyi tanúi Kőrösi lelkiismeretes, lelkes és avatott munkásságának. A siker nem minde-nikben egyforma. A korábbi kötetekben vannak elhamarkodott ítéletek és hevenyészett sorok; a későbbiek sem nyújtanak egészőkben egyen-letes munkát, de a haladás szembeszökő bennök és egyes részeik a legkényesebb ízlést is kielégíthetik.

Bequer egy Sevillába szakadt német órásnak az unokája és 1836—1870 élt. Az ő, Campoamor és Núñez de Arce neve uralko-dott a múlt század három utolsó évtizedében a spanyol költészetben.

Spanyol Heinenek nevezték, helytelenül; ilyen joggal nevezhették volna akár Petrarcának, vagy Petőfinek is, mert — szerelemről énekel bensőséges, dallamos, igazi dalokat. A fordítás itt-ott nehézkes, dallamtalan, rossz verselésű; de a legtöbbször tartalomban és formában helyesen adja vissza az eredetit.

Az ismertetés itt nem sokat ér; példák döntenek, azok pedig messze vezetnének. Azt mondja a spanyol paraszt legény síró babájának: sirj a zsebkendőmbe egy könnyet, elviszem az ékszerárushoz, és aranyba foglaltatom ezt a gyöngyöt. Ehhez a kedves gondolathoz foglalhatók a Becquer dalai. Sokat emlegetik ezt a négy sort:

Hoy la tierra y los cielos me sonrien,
 Hoy llega al fondo de mi alma el sol;
 Hoy la he visto . . . la he visto y me ha mirado . . .
 Hoy creo en Dios!

Kőrösínél:

Ma mosolyog reám a föld s az ég is.
 Lelkem mélyében ma a nap ragyog;
 Ma láttam őt . . . és ő is rám tekintett . . .
 Ma hívő lény vagyok!

A kit érdekel a szerelem megnyilatkozása különböző népek költészetében, az tanúsággal és élvezettel olvashatja Kőrösi kötetét.

Erdélyi Károly dr.

Carlo Corbisier dr. rossanoi tanár „*Dante, Carattere e tempi*“ címmel egy tanulmányt adott ki Gallipoliban. A halhatatlan költő száműzetésének évfordulóján megjelent e nemű tanulmányok közt figyelemre méltó könyvvvel van dolgunk. Először azt a közvetlen benyomást igyekszik leírni, melyet a száműzetési ítélet híre tett a hazáját szerető büszke lélekre. Dante, Scipio Africanusként nem fakadt ugyan e keserű szavakra: „Hálátlan hazám, csontjaim se nyugodjanak benned!“ de szülővárosa tényleg ma sem jutott a drága hamvak birtokába és még mindig üresen áll a santa-erocei sír emléké. A nagy költemény kettős czélt tűzött ki maga elé, de csak az egyiket érte el egészen: Beatricének örök emléket emelt benne, de a virágok városa, az Arno-parti Firenze kapuit nem tudta megnyitni.

Az újabb kutatások alapján mi csak mesének tartjuk a megkegyelmezésére vonatkozó hagyományt, de a szerző hisz annak a valóságában. Szerinte a visszatéréséhez kötött lealázó föltételeket nem fogadhatta el egy olyan büszke, öntudatos jellem, a mely a saját hasonmására alkotta meg Sordello és Farinata alakját. Haragjánál és bosszúérzeténél nagyobb volt benne mégis a „nemes haza“, a „szép akol“ iránt. Lelkiállapotát a szerző szerint leghívebben a trienti Dante-szobor fejezi ki, a mint áldást osztó jobb karját hazája felé nyújtja.